

आददानं गजाश्वानां नृणाञ्चायुषि भारत । क्षणेन भूयः पश्यामि सूर्यं मध्यन्दिने यथा ।

अभिमन्युं महाराज प्रतपन्तं द्विषद्गणान् । स वासवसमः सङ्क्षो वासवस्यात्मजात्मजः ।

अभिमन्युर्महाराज सैन्यमध्ये व्यरोचत ।

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वण्यभिमन्युवधपर्वण्यभिमन्युपराक्रमे एकचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४१ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ बालमत्यन्तसुखिनं स्ववाङ्मलदरपितं । युद्धेषु कुशलं वीरं कुलपुत्रं तनुत्यजं ।

गाहमानमनोकानि सदृशैश्च विहायणैः । अपि यौधिष्ठिरात् सैन्यात् कश्चिदन्वपतद्दली ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ युधिष्ठिरो भीमसेनः शिखण्डो मात्यकिर्यमौ । धृष्टद्युम्नो विराटश्च द्रुपदश्च सैककयः ।

धृष्टकेतुश्च संरब्धो मत्स्याश्चाभ्यपतन् रणे । तेनैव तु पथायाताः पितरो मातुलैः सह ।

अभ्यद्रवन् परीक्षन्तो बूढानीकाः प्रहारिणः । तान् दृष्ट्वा द्रवतः शूरान् त्वदीया विमुखाभवन ।

ततस्तदिमुखं दृष्ट्वा तव सूनोर्महद्वलं । जामाता तव तेजस्वी विष्टभयिपुराद्रवत् ।

सैन्धवस्य महाराज पुत्रो राजा जयद्रथः । सपुत्रगृह्णिनः पार्थान् सह सैन्यान्वारयत् ।

उग्रधन्वा महेष्वासो दिव्यमस्त्रमुदीरयन् । वार्द्धचक्षिरुपासेधत् प्रवणादिव कुञ्जरः ।

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ अतिभारमहं मन्ये सैन्धवे सञ्जयाहितं । यदेकः पाण्डवान् क्रुद्धान् पुत्रप्रेषूनवारयत् ।

अत्यहुतमहं मन्ये बलं शौर्यञ्च सैन्धवे । तस्य प्रब्रूहि मे वीर्यं कर्म चायं महात्मनः ।

किं दत्तं ऊतमिष्टं वा सुतप्रमथ वा तपः । सिन्धुराजो हि येनैकः क्रुद्धान् पार्थानवारयत् ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ द्रौपदीहरणे यत्तत् भीमसेनेन निर्जितः । मानात् स तप्तवान् राजा वरार्थी सुमहत्तपः ।

इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः प्रियेभ्यः सन्निवर्त्य सः । क्षुत्पिपासातपसहः क्लेशो धमनिसन्ततः ।

देवमाराधयच्छ्वैः गृणन् ब्रह्मा सनातनं । भक्तानुकम्पी भगवान् तस्य चक्रे ततो दयां ।

स्वप्नान्तेऽप्यथ चैवाह हरः सिन्धुपतेः सुतं । वरं वृणीष्व प्रीतोऽस्मि जयद्रथ किमिच्छसि ।

एवमुक्तस्तु शर्भेण सिन्धुराजो जयद्रथः । उवाच प्रणतो रुद्रं प्राञ्जलिर्निधतात्मवान् ।

पाण्डवेयानहं सङ्क्षो भीमवीर्यपराक्रमान् । वारयामि रथेनैकः समस्तानिति भारत ।

एवमुक्तस्तु देवशो जयद्रथमथाब्रवीत् । ददामि ते वरं सौम्य विना पार्थं धनञ्जयं ।

वारयिष्यसि सङ्ग्रामे चतुरः पाण्डुनन्दनान् । एवमस्त्विति देवेशमुक्त्वाबुध्यत पार्थिव ।

स तेन वरदानेन दिव्येनास्त्रबलेन च । एकः सन्धारयामास पाण्डवानामनोकिनीं ।

तस्य ज्यातलघोषेण क्षत्रियान् भयमाविशत् । परांस्तव तु सैन्यस्य हर्षः परमकोऽभवत् ।

दृष्ट्वा तु क्षत्रिया भारं सैन्धवे सर्वमर्पितं । उत्कथ्याभ्यद्रवन् राजन् येन यौधिष्ठिरं बलं ।

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वण्यभिमन्युवधपर्वणि जयद्रथयुद्धे द्विचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४२ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ यन्मां पृच्छसि राजेन्द्र सिन्धुराजस्य विक्रमं । शृणु तत् सर्वमाख्यास्ये यथा पाण्डूनयोधयत् ।

तमूङ्गः सारथेर्वश्याः सैन्धवाः साधुवाहिनः । विकुर्वाणा वृहन्तोऽश्वाः श्वसेनापमरंहसः ।

गन्धर्व्वनगराकारं विधिवत् कल्पितं रथं । तस्यात्यशोभयत् केतुर्वराहो राजतो महान् ।